

**การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย
สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช**

**THE TEACHER DEVELOPMENT IN ARIYASACCA 4 METHOD FOR SALAMEECHAI
SCHOOL UNDER NAKHON SI THAMMARAT CITY MUNICIPALITY**

¹สิทธิกร โพธิ์วิเชียร Sittikorn Powichian ²พระครูประโชติกิจจาภรณ์ Phrakhruprachotkichaporn

³บุญเลิศ วีระพรกานต์ Boonlert Weeraponkan

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: sittikornpowichian@hotmail.com

Article Received: February 27, 2025. Revised: March 28, 2025. Accepted: March 29, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย 2) เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย และ 3) เพื่อประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 15 คน ประเมินผลการพัฒนาครูโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 15 คน และประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยนักเรียน 470 คน วิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย พบว่าประกอบด้วย (1) การออกแบบการเรียนรู้มีองค์ประกอบไม่ครบ ขาดการคำนึงถึงผู้เรียนเป็นรายบุคคล (2) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการเรียนรู้มีครูเป็นศูนย์กลาง สอนแบบบรรยาย (3) การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ไม่ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนรู้ ขาดการพัฒนา และปรับปรุง (4) การวัดประเมินผลการเรียนรู้ ใช้วิธีการสอบและการตรวจแบบฝึกหัด การวัดประเมินผลไม่หลากหลาย 2) ผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย เป็นการพัฒนาดำเนินการเป็น 2 วงรอบ วงรอบที่ 1 วางแผนการอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ครุณาแผนการจัดการเรียนรู้ไปจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประชุมสะท้อนผล และสรุปผล วงรอบที่ 2 ปรับปรุงจากสรุปผล 3) ผลการประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย พบว่า (1) คะแนนหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) คะแนนแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุงสูงกว่าคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .04 (3) คะแนนการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุงสูงกว่าคะแนนการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ระดับดีมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาครู, วิจัยเชิงปฏิบัติการ, การจัดการเรียนรู้, อริยสัจ 4

Abstract

The objectives of this research article were: 1) to study the learning management condition of Salameechai School under Nakhon Si Thammarat Municipality, 2) to develop teachers in learning management based on the method of Four Ariyasacca at Salameechai School under Nakhon Si Thammarat Municipality, and 3) to evaluate the results of teacher development in learning management based on the method of Four Ariyasacca at Salameechai School under Nakhon Si Thammarat Municipality. This research employed action research methodology, collecting data through in-depth interviews with 15 stakeholders. The teacher development results were evaluated by 15 experts, and satisfaction assessment from 470 students. Quantitative analysis employed descriptive statistics including mean, standard deviation, and t-test, while qualitative data were analyzed using descriptive analysis.

The research results were found as follows: 1) The conditions of learning management was found that: (1) Learning design had incomplete components and lacked consideration of individual learners, (2) Despite emphasizing learner-centered approaches, teaching remained teacher-centered with lecture-based instruction, (3) Learning media development and utilization were insufficient, lacking awareness, development, and improvement, (4) Learning assessment relied primarily on examinations and homework checks, lacking diverse evaluation methods. 2) The results of teacher development in the method of Four Ariyasacca approach revealed a two-cycle process: Cycle 1 consisted of workshop planning, workshop implementation, development of the Four Ariyasacca lesson plans, lesson plan evaluation, classroom implementation, learning activity supervision, reflection meetings, and outcome summary. Cycle 2 focused on improvements based on the first cycle's results. 3) The evaluation of teacher development in the method of Four Ariyasacca revealed that: (1) Post-workshop scores were significantly higher than pre-workshop scores at .05 level, (2) Revised scores of Four Ariyasacca lesson plan were significantly higher than initial scores at .05 level, (3) Supervision scores of revised lesson plans were significantly higher than initial scores at .05 level, and (4) Satisfaction assessment results with the Four Ariyasacca learning management had an overall average at a very good level.

Keywords: Teacher Development, Action Research, Learning Management, Four Ariyasacca

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570 เป็นกรอบในการดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาประเทศในทุกกระบวนมีความสอดคล้องกันและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาประเทศให้ มั่งคั่ง มั่งคั่งและยั่งยืน ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตและพัฒนาด้านกำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกลไกที่สำคัญในการนำประเทศเข้าสู่สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 และเป็นประเด็นหลักที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 การเตรียมความพร้อมในกำลังคนทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นให้สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพลวัต สอดคล้องเชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และมาตรฐานอาชีพ วิชาการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมฝีมือแรงงานและการฝึกงานที่มุ่งเน้นการปฏิบัติจริงอย่างครบวงจรในสถานการณ์จริง เช่น ระบบทวิภาคและสหกิจศึกษา ผลิตและพัฒนาครูผู้สอนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสร้างกำลังคนให้มีสมรรถนะตอบสนองต่อความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รองรับพลวัตของโลกและการแข่งขันในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาของทุกประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน ความสามารถในการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคนมากกว่าจำนวนคนการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ จึงเน้นย้ำให้ดำเนินการตามนโยบายด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการปฏิรูปหลักสูตร การพัฒนาคุณภาพการศึกษาควบคู่ไปกับการพัฒนา ครู ณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมกันในการจัดการศึกษาไทยให้ก้าวสู่เวทีโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้สะท้อนความตื่นตัวในการปฏิรูปการศึกษา ที่ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต และมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะพัฒนาและเรียนรู้ได้ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดทั้งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่ต้องการได้ คือ ครูผู้สอน ซึ่งมีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ คุณภาพของตัวครูเองและคุณภาพการจัดการเรียนของครู คุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นครู คือ ต้องมีความศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีต่อลูกศิษย์ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอน (การต่อยอดความรู้) อย่างมีประสิทธิภาพโดยให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

การพัฒนาบุคลากรเป็นเรื่องที่สำคัญ การบริหารงานขององค์กรใดจะพัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์เป็นกุญแจไขสู่ความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในการวางแผนดำเนินการพัฒนาบุคลากรและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรอย่างจริงจังจึงจะสามารถเปลี่ยนแปลงนโยบายปฏิรูปการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เรื่องนี้จึงนับได้ว่าเป็นวาระแห่งชาติที่ผู้เกี่ยวข้องต้องพึงตระหนักและร่วมกันพัฒนาทรัพยากรบุคคลในทุกกระบวนเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติเพื่อการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนและเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงานสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างมีความสุข การพัฒนาศักยภาพครูเป็นสิ่งที่สถานศึกษาให้

ความสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาศักยภาพครูให้เป็นผู้นำด้านวิชาการ ซึ่งทางโรงเรียนได้ให้ครูหรือบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียนเข้าร่วมการสัมมนาหรืออบรม จึงเป็นสิ่งที่โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนเพราะครูเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ให้มีศักยภาพ ครูต้องมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายในการสร้างองค์ความรู้ สามารถพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน ทั้งในและนอกห้องเรียน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใดๆ ให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ เจตคติ คุณธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม มีการมุ่งเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม (บุญมี แท่นแก้ว, 2538)

ในปัจจุบันมีรูปแบบการสอนแบบต่างๆ หลากหลาย ซึ่งรูปแบบการสอนที่มีชื่อเสียงมากรูปแบบหนึ่งคือ รูปแบบอริยสัจ 4 ตามแนวความคิดศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ซึ่งได้นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้แก้ปัญหาในกระบวนการเรียนการสอน การสอนแบบอริยสัจ 4 จะใช้ปัญหาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดเพื่อแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลดำเนินการไปตามขั้นตอนอริยสัจ 4 ซึ่งมีขั้นทุกข์หรือขั้นกำหนดปัญหา ขั้นสมุทัยหรือขั้นตั้งสมมติฐาน ขั้นนิโรธหรือขั้นทดลองและเก็บข้อมูล และขั้นมรรคหรือขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการสอนดังกล่าวเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักพุทธวิธีเป็นแนวทาง โดยในทางพระพุทธศาสนาถือว่าชีวิตมนุษย์จะต้องเผชิญกับความทุกข์คือปัญหาต่างๆ และแนวทางแก้ไขปัญหาคือการพัฒนาปัญญาเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาต่างๆ ในการจัดการศึกษาจึงต้องมีการฝึกอบรมคนให้มีปัญญา เมื่อมีปัญญารู้ความเป็นจริงแล้วก็สามารถแก้ปัญหาได้ (ลัดดา ศิลาน้อย, 2544)

โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย (2566) เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครนครศรีธรรมราช กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีบทบาทภารกิจจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนในพื้นที่บริการของตำบลในเมือง และผู้เรียนส่วนหนึ่งของบริเวณใกล้เคียง กำหนดให้มีโครงการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุกระดับคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา กลยุทธ์ที่ 4.1 ส่งเสริมศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ในแผนการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (2566-2567) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของโครงการคือ 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพครูให้มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน 2) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ และมีทักษะในการสอนเพื่อพัฒนาสู่วิชาชีพที่สูงขึ้น ซึ่งมีผลการดำเนินงานคือ ครูมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน และมีจุดที่ควรพัฒนาคือ ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ครูเป็นศูนย์กลาง ไม่ได้ฝึกให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาครู และสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักพุทธวิธีเป็นแนวทาง ซึ่งเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน เสริมสร้างพลังความสามารถด้านการคิดของนักเรียนแต่ละคนให้เต็มขีดความสามารถโดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาอื่นนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
2. เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research)

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา 4 ลักษณะ คือการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกต การตรวจสอบเอกสาร และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ การสังเกตผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นตอนการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ 2) ขั้นตอนการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 3) ขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยทุกคนมีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 3 ปี ประกอบด้วย 1) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 4 คน 2) ครู จำนวน 11 คน

2.2 ขั้นตอนการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 12 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยทุกคนมีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่า 3 ปี

2.3 ขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในขั้นตอนนี้ ได้แก่ คณะกรรมการประเมินผลการพัฒนา ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้างานบริหารวิชาการ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 1 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 12 คน วิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 คน และนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย จำนวน 470 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้

3.2 ขั้นตอนการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 จัดอบรมเชิงปฏิบัติเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4

3.3 ขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 2) แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 3) แบบ

บันทึกการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4) แบบประเมินความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขั้นตอนการศึกษาสภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 15 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก In-depth Interview) เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้

4.2 ขั้นตอนการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มีขั้นตอนดังนี้ 1) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 2) ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 3) ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 4) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์นำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ไปใช้จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน 5) นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) ประชุมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 7) สรุปการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 8) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง โดยปรับปรุงจากผลการประชุมสะท้อนผล 9) ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง 10) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง ไปใช้จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน 11) นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 12) ประชุมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 13) สรุปการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4

4.3 ขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 1) ขั้นตอนอบรมเชิงปฏิบัติการ (1) ครูทดสอบก่อนอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (2) ครูทดสอบหลังอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 2) ขั้นประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (1) ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (2) ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 3) ขั้นนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (1) นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 โดยใช้แบบบันทึกการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (2) นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง โดยใช้แบบบันทึกการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 4) ขั้นประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ และการจัดสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากการประเมินผลการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 1) ขั้นตอนอบรมเชิงปฏิบัติการดำเนินการนำผลการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t-test 2) ขั้นประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ดำเนินการนำผลที่ได้จากการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 และการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และการทดสอบ t-test 3) ชั้นนิเทศการจัดการจัดการการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ดำเนินการนำผลที่ได้จากการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 และการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง มาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t-test 4) ชั้นประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ดำเนินการนำผลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มาหาค่าเฉลี่ย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลาไม้ชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช
 - 1.1 การออกแบบการเรียนรู้ สภาพการออกแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบไม่สมบูรณ์ กิจกรรมการเรียนรู้ไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ได้วิเคราะห์ผู้เรียน และขาดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูไม่สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกได้เนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก การสนับสนุนจากทางโรงเรียนไม่เพียงพอต่อความต้องการของครู ห้องเรียนขาดเทคโนโลยีในการตอบสนองต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
 - 1.2 ดกจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สภาพจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีครูเป็นศูนย์กลาง สอนแบบบรรยาย ผู้เรียนเป็นผู้ฟัง ไม่ได้ประยุกต์การใช้เทคโนโลยีในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ไม่มีกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน การวัดประเมินผลโดยใช้ข้อสอบและแบบฝึกหัด ครูยึดติดการจัดการเรียนรู้แบบเดิมไม่พัฒนาและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ ห้องเรียนที่มีขนาดใหญ่ จำนวนผู้เรียนมาก ส่งผลให้ดำเนินกิจกรรมเป็นไปได้อย่างยาก ห้องเรียนขาดวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ตอบสนองการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 1.3 การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ สภาพการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พบว่า ครูไม่ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญในการใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ของครูขึ้นอยู่กับความสะดวกในการใช้สื่อการเรียนรู้ของครูไม่ได้คำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญ ครูใช้สื่อการเรียนรู้ไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ครูไม่ได้ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ครูไม่มีการพัฒนาปรับปรุง และผลิตสื่อการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน สภาพแวดล้อมของห้องเรียนและศักยภาพของผู้เรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อการเรียนรู้ ครูไม่มีความรู้ทางด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ ครูไม่มีเวลาในการผลิต พัฒนาและปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ ขาดงบประมาณสำหรับการจัดหาและผลิตสื่อการเรียนรู้ ครูได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนไม่เพียงพอต่อความต้องการของครู
 - 1.4 การวัดประเมินผลการเรียนรู้ สภาพการวัดประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า การวัดประเมินผลการเรียนรู้ของครูใช้วิธี คือ การสอบและการตรวจแบบฝึกหัด มีวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่ไม่หลากหลายไม่ใช้เทคโนโลยีในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ การวัดประเมินผลการเรียนรู้เป็นการวัดทักษะด้านความจำของผู้เรียน ไม่ได้วัดทักษะอื่นที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โรงเรียนที่สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราชมีโครงการคณก่งซึ่งเป็นการแข่งขันที่วัดประเมินผลการเรียนรู้ทักษะด้านความจำ ส่งผลให้ครูใช้วิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้โดยใช้ข้อสอบเพื่อเตรียมผู้เรียนเข้าร่วมการแข่งขันในโครงการคณก่ง ขาดความรู้ในด้านการวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่ถูกต้องและหลากหลาย ขาดทักษะทางด้านเทคโนโลยี

2. การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

ขั้นตอนการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR 2 วงรอบ ดังนี้ วงรอบที่ 1 มีขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดวิธีการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยวางแผนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Planning) 2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (Action) 3) ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (Action) 4) ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (Action) 5) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 12 คน นำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ไปใช้จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน (Action) 6) นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Observation) 7) ประชุมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (Reflection) 8) สรุปการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (Reflection) วงรอบที่ 2 มีขั้นตอนดังนี้ 1) วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง โดยปรับปรุงจากผลการประชุมสะท้อนผล (Planning) 2) ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง (Action) 3) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ จำนวน 12 คน นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง ไปใช้จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน (Action) 4) นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Observation) 5) ประชุมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (Observation) 6) สรุปการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (Reflection)

3. การประเมินการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช

3.1 ผลการประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 12 คน ประเมินโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน จำนวน 20 ข้อ มีผลการประเมินดังนี้ ผลการทดสอบก่อน หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการอบรมเท่ากับ 12.92 และคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมเท่ากับ 19.00 โดยมีค่า t เท่ากับ 10.92 และค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าคะแนนก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

การทดสอบ	N	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการอบรม	12	12.92	2.99	10.92	0.00
หลังการอบรม	12	19.00	0.85		

3.2 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 โดยมีประเมินโดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มีผลการประเมินดังนี้ การเปรียบเทียบผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เท่ากับ 4.60 และคะแนนเฉลี่ยแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุงเท่ากับ 4.97 โดยมีค่า t เท่ากับ 2.79 และค่า Sig. เท่ากับ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุงสูงกว่าคะแนนแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 โดยมีแบบบันทึกการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มีผลการประเมินดังนี้ การเปรียบเทียบผลการ

นิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 พบว่า คะแนนเฉลี่ยการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เท่ากับ 4.51 และคะแนนเฉลี่ยการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง เท่ากับ 4.90 โดยมีค่า t เท่ากับ 16.45 และค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคะแนนการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง สูงกว่าคะแนนการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 โดยมีแบบประเมินความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4

ที่	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	ครูมีการเตรียมการสอน	4.88	0.35	ดีมาก
2	การจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอน	4.87	0.37	ดีมาก
3	เนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริง	4.87	0.37	ดีมาก
4	ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน	4.89	0.33	ดีมาก
5	กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน	4.89	0.35	ดีมาก
6	ครูส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และรายบุคคล	4.88	0.35	ดีมาก
7	ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปราย	4.90	0.33	ดีมาก
8	กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ	4.89	0.35	ดีมาก
9	ครูให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา	4.89	0.35	ดีมาก
10	ครูใช้วิธีการสอนและใช้สื่ออย่างหลากหลาย	4.87	0.38	ดีมาก
11	ครูยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน	4.88	0.35	ดีมาก
12	ครูให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน	4.87	0.36	ดีมาก
13	ครูส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ	4.89	0.36	ดีมาก
14	ครูตั้งใจสอน ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรม	4.88	0.34	ดีมาก
15	ครูมีบุคลิกภาพ การแต่งกายและการพูดจาเหมาะสม	4.86	0.39	ดีมาก
16	ครูเข้าสอนและออกตรงเวลา	4.86	0.38	ดีมาก
17	นักเรียนทราบเกณฑ์การประเมินล่วงหน้า	4.88	0.35	ดีมาก
18	นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	4.87	0.37	ดีมาก
19	ครูประเมินอย่างยุติธรรม	4.86	0.37	ดีมาก
20	นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข	4.87	0.37	ดีมาก
ภาพรวม		4.88	0.01	ดีมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการประเมินการอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ เท่ากับ 12.92 และคะแนนเฉลี่ยหลังอบรมเชิงปฏิบัติการ เท่ากับ 19.00 ซึ่งแสดงถึง

ความก้าวหน้าในความรู้ความเข้าใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า หลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ครูจำนวน 12 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เพิ่มขึ้นอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูได้รับการพัฒนาในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพิสมัย สิมส์พิมพ์ (2564) ที่พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนบ้านน้ำพั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 คือ ครูผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มขึ้นหลังจากที่มีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 37.4 จากวิทยากรที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ครู ผ่านการบรรยายและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในการอบรมเชิงปฏิบัติการ และสอดคล้องกับการวิจัยของพระสอละสิน ไสสะหว้น (2563) ที่พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ Active learning โรงเรียนมัธยมสงฆ์ตอนปลาย คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ Active learning เพิ่มขึ้นหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพ ในการจัดการเรียนรู้ Active learning โดยมีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีคะแนนเฉลี่ยแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เท่ากับ 4.60 และคะแนนเฉลี่ยแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุงเท่ากับ 4.97 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ครูจำนวน 12 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ครูได้รับการพัฒนาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 จากวิทยากรที่มีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 และการลงมือปฏิบัติ แก่ไข ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้จากการนิเทศติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของอรไท แสงลุน (2564) ที่พบว่า การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้ การศึกษาชั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ กลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้เชิงรุกมีองค์ประกอบคือ สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล และบันทึกผลหลังสอน และแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของพิสมัย สิมส์พิมพ์ (2564) ที่พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนบ้านน้ำพั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ครูมีความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยรวมอยู่ในระดับมาก แผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.43

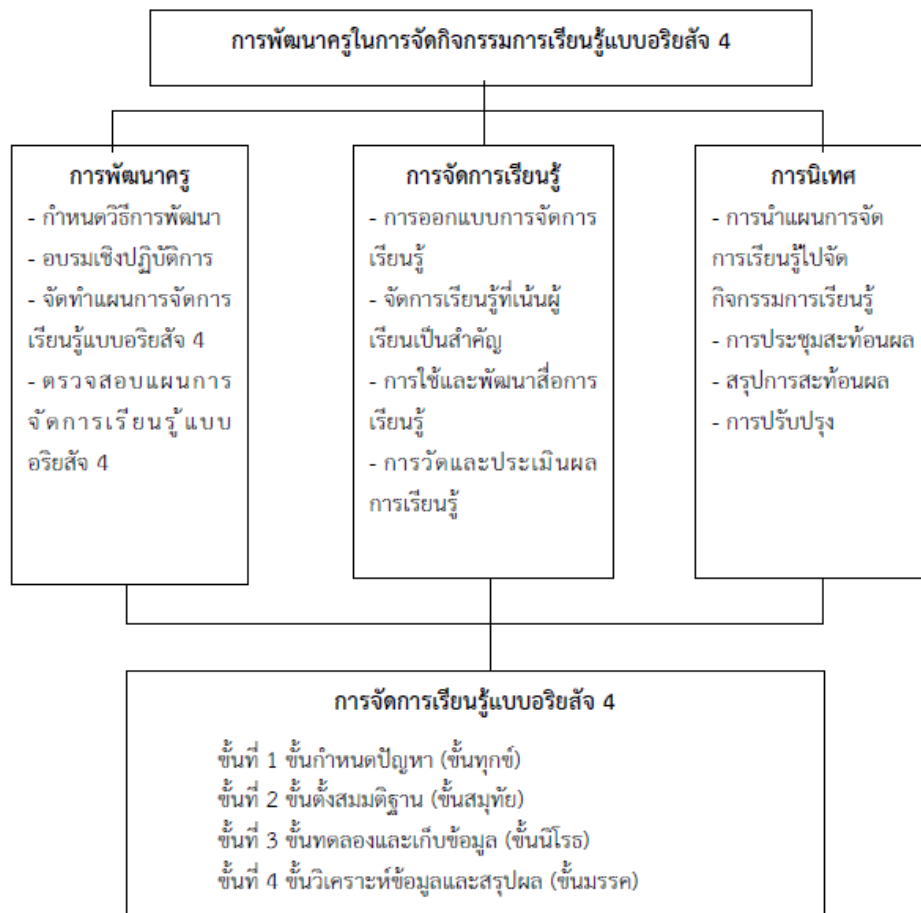
3. ผลการนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีคะแนนเฉลี่ยการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เท่ากับ 4.51 และคะแนนเฉลี่ยการนิเทศตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ฉบับปรับปรุง เท่ากับ 4.90 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ครูจำนวน 12 คน มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการนิเทศได้เปิดโอกาสให้ผู้นิเทศได้ช่วยเหลือผู้รับการนิเทศแก้ไขปรับปรุงส่วนที่เป็นปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับพระสอละสิน ไสสะหว้น (2563) ที่พบว่า การนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการเรียนรู้เชิงรุกใน 2 วงรอบ ส่งผลให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการนิเทศเป็นการช่วยปรับปรุงแก้ไขในการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นโดยการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการวิจัย

ของพิสมัย สิมสีพิมพ์ (2564) ที่พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนบ้านน้ำพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 คือ การนิเทศภายในในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ส่งผลให้ครูมีความเข้าใจสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ดีมากขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.88 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของพิสมัย สิมสีพิมพ์ (2564) ที่พบว่า การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนบ้านน้ำพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 คือ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของสมชาย พาชอบ (2563) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี คือ ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกภาพรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศาลาไม้ชัย สังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา อันเป็นแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ประกอบด้วย 1) การพัฒนาครู มีขั้นตอนดังนี้ (1) กำหนดวิธีการพัฒนา (2) อบรมเชิงปฏิบัติการ (3) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 (4) ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) การออกแบบการเรียนรู้ (2) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (3) การใช้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ (4) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) การนิเทศ ประกอบด้วย (1) การนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (2) การประชุมสะท้อนผล (3) สรุปการสะท้อนผล (4) การปรับปรุง โดยองค์ความรู้การจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ประกอบด้วย 4 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา (ขั้นทุกข์) การระบุปัญหาที่ต้องการแก้ไขโดยผู้สอนกำหนดและนำเสนอปัญหาอย่างละเอียด พยายามให้ผู้เรียนทำความเข้าใจต่อปัญหานั้นตรงกัน และพยายามเร้าความรู้สึกให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักว่าสิ่งที่ผู้สอนนำเสนอเป็นปัญหาของทุกคน ขั้นที่ 2 ขั้นตั้งสมมติฐาน (ขั้นสมุทัย) ผู้สอนช่วยผู้เรียนให้ได้พิจารณาด้วยตนเองว่าสาเหตุของปัญหาที่ยกขึ้นมากล่าวในขั้นที่ 1 นั้น มีอะไรบ้าง ขั้นที่ 3 ขั้นทดลองและเก็บข้อมูล (ขั้นนิโรธ) ผู้สอนช่วยผู้เรียนให้ได้กระทำหรือทำการลองด้วยตนเองตามหัวข้อต่างๆ ที่ได้กำหนด ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (ขั้นมรรค) ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสรุปได้ว่า ในบรรดาการทดลองหรือการกระทำด้วยตนเองหลายๆ ครั้งแล้วลงข้อสรุปวิธีแก้ปัญหาลงและติดตามการปฏิบัติเมื่อแก้ไขปัญหาลง สรุปองค์ความรู้การวิจัยดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

- ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - สถานศึกษาอื่นที่มีความประสงค์จะนำรูปแบบดังกล่าวไปปรับใช้ ควรปรับตามบริบทของสถานศึกษา
 - ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
 - สถานศึกษาควรศึกษาหลักธรรมโดยเฉพาะหลักอริยสัจ 4 ให้เข้าใจอย่างละเอียดเพื่อประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ตรงตามเป้าหมาย
- ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - ควรศึกษาวิจัยแนวทางการปฏิบัติงานของครูตามหลักอริยสัจ 4 ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา
 - ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบปกติและการจัดการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4
 - ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนตามหลักอริยสัจ 4

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). กระทรวงศึกษาธิการกับการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- บุญมี แทนแก้ว. (2538). อริยสัจ 4. กรุงเทพมหานคร: โอ เอ พรินท์เฮาส์.
- พระสอละสิน ไสยะหวั่น. (2563). การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ Active learning โรงเรียนมัธยม
สงฆ์ตอนปลาย วัดไชยะพุทธาราม นະคອນໂກສອນພົມວິຫານ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระอนุสรณ์วชิรวีโส (เกาะน้ำใส). (2563). ภาวะผู้นำตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิสมัย สิมสีพิมพ์. (2564). การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโรงเรียนบ้านน้ำพัน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยุภาลัย มะลิซ้อน. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนเทศบาลวัดศาลาไม้ชัย. (2566). แผนพัฒนาการศึกษา (2566-2570). นครศรีธรรมราช: โรงเรียน
เทศบาลวัดศาลาไม้ชัย.
- ลัดดา ศิลาน้อย. (2544). การสอนแบบอริยสัจ 4. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- ศักดิ์รินทร์ นิลรัตน์ศิริกุล. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก กรณีศึกษาศหวิทยา
เขตสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมชาย พาชอบ. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวัฒนธรรม
และเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬา
แห่งชาติ วิทยาเขตอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
วิทยาเขตอุดรธานี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร:
พริกหวานกราฟฟิค.
- อรไท แสงลุน. (2564). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยใช้
การศึกษาชั้นเรียนผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยนเรศวร.